

Remissvar

Jernkontorets diariernr: 13/25

Stockholm 2025-04-03

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
oliver.sparrings@regeringskansliet.se
sandra.backlund@regeringskansliet.se

Yttrande över förslag till ändringar av förordning om inrättande av mekanism för koldioxidjustering vid gränsen, Fi2025/00650

Jernkontoret har mottagit rubricerad remiss och lämnar här sitt yttrande utifrån järn- och stålindustrins intressen.

Generella synpunkter

Förenklningar är bra för att minska administrativ börda på mindre företag eller privatpersoner. Det viktigaste är dock att CBAM fungerar effektivt för vad det är tänkt dvs hantera konkurrenssituationen på EU-marknaden och motverka koldioxidläckage. Det är bra om dessa förenklingsförslag kan beslutas snabbt så att kommissionen kan fokusera på de för järn- och stålindustrin viktigare frågorna om systemets utvidgning till ytterligare produkter och en lösning för exporten, vilket vi kommenterar under punkten Övriga frågor nedan.

Synpunkter på de specifika förslagen

Undantag från redovisning av utsläpp för "precursors" producerade i EU som exporterats och återimporterats.

Detta nämns tydligt i recital 14.

I den detaljerade förklaringen till förslagen, sid 6–8, nämns det vid Artikel 1(27).

Det nämns också att det ska finnas någonting i annexen.

Det finns dock inget textförslag varken i artiklarna eller annexen:

Enligt kommissionen ska det läggas in text i Annex IV paragraf 3, där det finns formler för beräkning av inbäddade utsläpp.

Det skulle också kunna nämnas i artikel 6 eller 7.

Vi stödjer undantaget och det är viktigt att detta tydligt klargörs i artiklar eller annex. Det bör även justeras i vägledningsdokumentet som gäller under övergångsperioden.

De minimisgräns

Förslaget på 50 ton/år och importör för alla samlade CBAM-gods är rimligt.

Ny kalender

Förslaget är att senarelägga tidpunkten för deklaration och inlämnande av certifikat med 3 månader.

Vi har inga synpunkter på detta.

Det är dock viktigt att man inte senarelägger den faktiska startpunkten för betalning dvs 2026.

Krav på kvartalsvis säkring av certifikat på kontot (ändringar i art 22)

Förslaget innebär en ändring till 50% säkring baserat på defaultvärden utan mark-up eller föregående års data samt korrigerat för fri tilldelning. Detta verkar rimligt, framförallt korrigeringen för fri tilldelning.

Om man ska använda förra årets data för säkringen så ska det gälla samma produkt, samma land. **Det bör också gälla samma leverantör, vilket inte finns med i förslaget.**

Egna data skulle också kunna villkoras med att leverantören är registrerad i CBAM-registret så att kommissionen har direkt tillgång till data.

Förslaget innebär också att säkringen tas bort helt för 2026 vilket också är kopplat till att kommissionen senarelägger försäljningen av certifikaten. Orsaken till den senareläggningen är otydlig och innebär att det inte finns några ekonomiska krav på importörerna under 2026. Detta kan påverka effektiviteten av CBAM under 2026.

Defaultvärden när data saknas (Recital 27 och annex IV)

För att sätta defaultvärden för länder där det inte finns någon underlagsdata refererar nu till de 10 sämsta länder som det finns pålitliga data från. Detta är bättre än den befintliga texten som refererar till X% sämsta EU-anläggning.

De 10 sämsta länderna är för många, det bör sänkas till mellan 3 stycken och de 10% sämsta länderna.

Sanktionsavgifter (art 26.1)

Förslaget inför möjlighet till minskade sanktionsavgifter baserat på omfattningen av det man inte rapporterat, hur mycket man försökt, om det varit omedvetet och hur man rapporterat tidigare. Dessa undantag finns inte i ETS-regelverket.

Sanktionshanteringen bör vara densamma som i ETS eftersom CBAM är tänkt att spegla ETS.

Övriga frågor

För järn- och stålindustrin finns behov av ytterligare justeringar av CBAM-lagstiftningen för att mekanismen ska kunna fungera såsom det är tänkt och uppfylla sitt syfte. Kommissionen ska komma med en analys av exportfrågan samt en rapport angående utvidgning och indirekta utsläpp. Jernkontoret vill påpeka vikten av att det också kommer lagförslag som kan genomföra förändringarna, helst innan 2026.

Export

Kommissionen ska komma med en analys av olika förslag i kvartal 2. Det är viktigt att det är reella åtgärder som analyseras tex fortsatt fri tilldelning för export eller någon exportrabatt. Andra typer av stöd för omställning är inte åtgärder som hanterar exportfrågan. Exportlösningar problematiseras ofta utifrån WTOs regelverk. Dock är det ingen som vet hur WTO skulle bedöma och en bedömning av WTO-panelen kommer troligen ta relativt lång tid under vilken exporten kan skyddas. EU måste våga införa en lösning för exporten.

EU stålexport är 19 Mton motsvarande ca 15% av produktionen och svensk stålindustri ligger på en högre andel. Det är viktigt att påpeka att en exportlösning inte kommer motverka eller bromsa omställningen utan stödja konkurrenskraften och lönsamheten så att företagen har råd att genomföra omställningen.

Nedström produkter

Järn- och stålindustrin har flest produkter som ingår i CBAM av de sektorer som omfattas. Under förhandlingarna innan CBAM skulle beslutas 2022 gjordes flera förändringar av produktlistan. Vissa önskade förändringar gjordes inte då och vi ser därför behov av att fler tullkoder inkluderas. Det handlar om stålintensiva produkter som bearbetats och förädlats i några steg efter den initiala stålproduktionen, till exempel fordonskomponenter och kullager. Denna utvidgning behövs för att undvika kringgående genom att stålprodukterna bearbetas ytterligare utanför EU för att sedan importeras. Risken är annars att slutanvändare väljer att importera mer färdiga komponenter istället vilket leder till att värdekedjan inom EU bryts och i förlängningen att europeisk stålindustri förlorar sin marknad.

Defaultvärden på utsläpp och CO2-pris

Det finns en risk för kringgående när defaultvärden för utsläpp och CO2-pris relaterar till det land som produkten senast kom från. Eftersom de största utsläppen för stålprodukter uppstår i själva stålproduktionen (smältning, reduktion) eller i legeringstillverkningen så bör defaultvärde och eventuell korrigering för betalda CO2-kostnader relatera till det land där produktionen skett (melted and poured) och inte till transitländer där det kanske gjorts mindre bearbetningsåtgärder. Detta är en kringgåenderisk som bör kunna åtgärdas.

Indirekta utsläpp

För närvarande ingår inte indirekta utsläpp för sektorer som har rätt till kompensation för indirekta utsläpp inom ETS. Eftersom Sverige inte har infört någon sådan kompensation så anser svensk järn- och stålindustri att indirekta utsläpp ska ingå i CBAM.

Jernkontoret

Annika Roos
Verkställande direktör

Helén Axelsson
Energi- och miljödirektör